

Dorota Żuchowska-Skiba

AGH Akademia Górniczo-Hutnicza w Krakowie

NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ W DOBIE WEB 2.0. ZNACZENIE PORTALI SPOŁECZNOŚCIOWYCH DLA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

STRESZCZENIE

Współcześnie sytuacja osób z niepełnosprawnością ulega przemianie będącej efektem dokonującego się w społeczeństwach XXI wieku rozwoju technologicznego nastawionego na komputeryzację i wirtualizację wielu przestrzeni życia społecznego. Ma to znaczenie dla osób z niepełnosprawnościami, dla których wiele aktywności jest niedostępnych ze względu na liczne bariery w przestrzeni społecznej. Nowe media mają potencjalną możliwość zniwelowania tych ograniczeń. Internet doby Web 2.0 ułatwia osobom z niepełnosprawnościami nawiązywanie i utrzymywanie relacji społecznych, pozwala na szerszy dostęp do informacji i umożliwia budowanie społeczności, w ramach których mogą one dzielić się informacjami oraz doświadczeniami związanymi z niepełnosprawnością i wzajemnie wspierać. Tak duże możliwości tkwiące w mediach społecznościowych sprawiają, że dziś nabiera istotnego znaczenia zbadanie, jakie funkcje osoby z niepełnosprawnościami przypisują Facebookowi. Zostaną one odtworzone na podstawie badań ankietowych niepełnosprawnych użytkowników tego portalu.

Słowa kluczowe: Facebook, niepełnosprawność, społeczności wirtualne, komunikacja online, portal społecznościowy

Znaczenie portali społecznościowych dla osób z niepełnosprawnościami

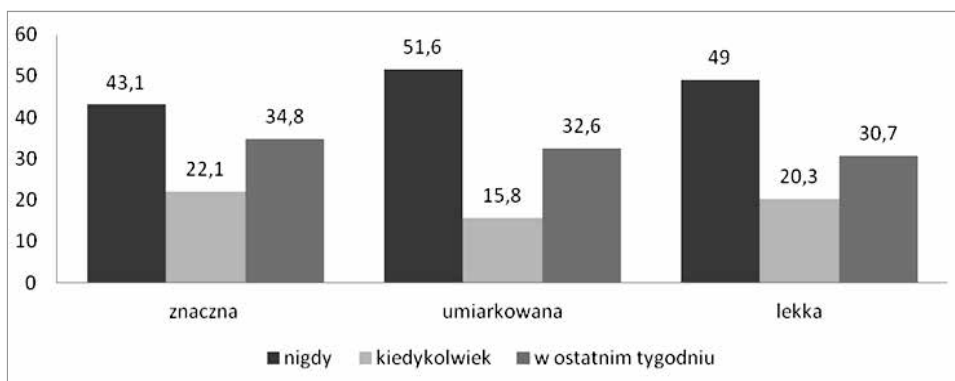
Rozwój Internetu i jego ewolucja od Web 1.0 do Web 2.0 zmieniła w zasadniczy sposób jego oblicze nie tylko w sensie technologicznym, ale przede wszystkim społecznym, umożliwiając tworzenie treści w sieci użytkownikom, którzy mogą dzielić się nimi z innymi (Kaplan, Haenlein, 2010, s. 61). Internet doby Web 2.0 pozwolił na powstanie „przestrzeń online”, umożliwił internautom wchodzenie w interakcje z innymi i budowanie wirtualnych wspólnot, które funkcjonują w ramach portali społecznościowych (por. Henderson, Henderson, Bowley, 2010). Serwisy te spełniają istotną rolę dla osób, które w nich uczestniczą zarówno w wymiarze interpersonalnym (przyczyniając się do intensyfikacji kontaktów z szerokimi kręgami znajomych oraz wzmacniania relacji z innymi), jednostkowym (przyczyniając się do zwiększenia dobrostanu psychicznego użytkowników) oraz społecznym (promując zawiązywanie wspólnot w wirtualnej przestrzeni) (Mauri i in., 2011; Steinfield, Ellison, Lampe, 2008; Valkenburg, Peter, Schouten, 2006; Jung-Hyun, Jong-Eun, 2011).

W tych wymiarach Internet doby Web 2.0 odgrywa również istotną rolę dla osób z niepełnosprawnościami. Utrzymywanie relacji za pośrednictwem narzędzi sieciowych z jednostkami z najbliższego i szerszego kręgu znajomych ogranicza poczucie osamotnienia osób z niepełnosprawnościami (Shpigelman, Gill, 2014). Korzystanie z serwisów społecznościowych, dzięki rozbudowywaniu sieci kontaktów, przyczynia się też do poprawy ich samopoczucia psychologicznego poprzez wzrost własnej wartości i poprawę poziomu zadowolenia z życia (Kim, Roselyn-Lee, 2011). Uczestnictwo w wirtualnych wspólnotach pozwala na przełamanie poczucia izolacji i umożliwia znalezienie w nich wsparcie osobom go potrzebującym (Stojkow, Żuchowska, 2015; Kampert, Goreczny, 2007; Morris, 2001; Goggin, Newell, 2003, s. 131–132).

W odniesieniu do osób z niepełnosprawnościami najczęściej wymieniane są cztery funkcje mediów społecznościowych. Funkcja informacyjna skupia się na dostępie do informacji, który dziś dzięki technologiom sieciowym jest znacznie łatwiejszy dla tego środowiska (Sheldon, 2010). Funkcja integracyjna polega na stymulowaniu budowania wśród osób z niepełnosprawnościami poczucia przynależności do wspólnot (Thackeray, Hunter, 2010). Dzięki temu wzmocnieniu ulegają działania solidarnościowe i samopomocowe w tym środowisku i umożliwia uzyskanie pomocy w trudnych sytuacjach (Wright, Bell, 2003). Trzecia funkcja emancypacyjna, wskazuje portale, jako przestrzeń dla debaty o sytuacji osób z niepełnosprawnościami, samoorganizacji tego środowiska i walki o ich prawa (Johnson, Moxon, 1998, s. 255 ; Ellis, Kent, 2011, s. 54). Ostatnia funkcja – komunikacyjna obejmuje nawiązywanie interakcji z szerokimi kręgami społecznymi oraz utrzymywanie intensywniejszych kontaktów z osobami najbliższymi (Seymour, Lupton, 2004).

Niepełnosprawny użytkownik Facebooka

Na podstawie danych pochodzących z Diagnozy Społecznej z 2015 r. można zauważyć, że wśród osób z niepełnosprawnościami Facebook cieszy się dużą popularnością. Posiadanie konta na tym portalu zadeklarowało 50,1% użytkowników, z czego 32,5% korzystało z niego w ciągu ostatniego tygodnia. W badaniach tych uczestniczyło 3210 osób posiadających orzeczenie o niepełnosprawności (Diagnoza Społeczna, 2015, s. 249–250). Facebooka używały najczęściej osoby ze znaczną niepełnosprawnością, wśród nich 43,1% nigdy nie korzystało z tego portalu (por. wykres 1). Najrzadziej używały tego medium osoby z umiarkowaną niepełnosprawnością, ponad połowa z nich (51,6%) deklaruje, że nigdy nie korzystała z Facebooka. Wskazuje to, że używanie tego portalu nie zależy od stopnia niepełnosprawności, jednak można zauważyć, że ma ona znaczenie w odniesieniu do częstości korzystania z tego medium (por. wykres 1). Częste (tj. w ostatnim tygodniu przed badaniem) używanie tego portalu deklarowało 34,8% osób ze znaczną niepełnosprawnością, 32,6% z umiarkowaną i 30,7% z lekką. Pozwala to wnioskować, że Facebook odgrywa ważną rolę w kompensowaniu aktywności, które dla osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności są niedostępne ze względu na bariery w przestrzeni społecznej. Dzięki temu portalowi mogą utrzymywać kontakty, uczestniczyć we wspólnotach i pozyskiwać informacje niezależnie od dysfunkcji, z którymi się zmagają.

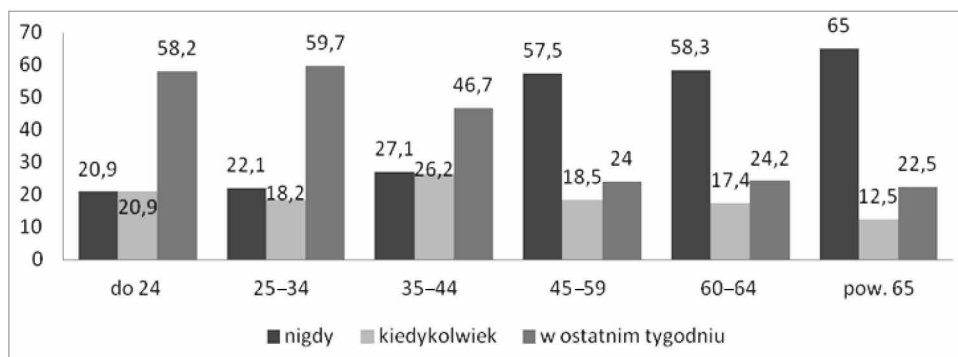

Wykres 1. Typ niepełnosprawności a korzystanie z Facebooka

Źródło: opracowanie własne na podstawie bazy danych z roku 2015 r. pobranej ze strony <http://www.diagnoza.com/> Indywidualni respondenci .sav (dostęp: 1.12.2016).

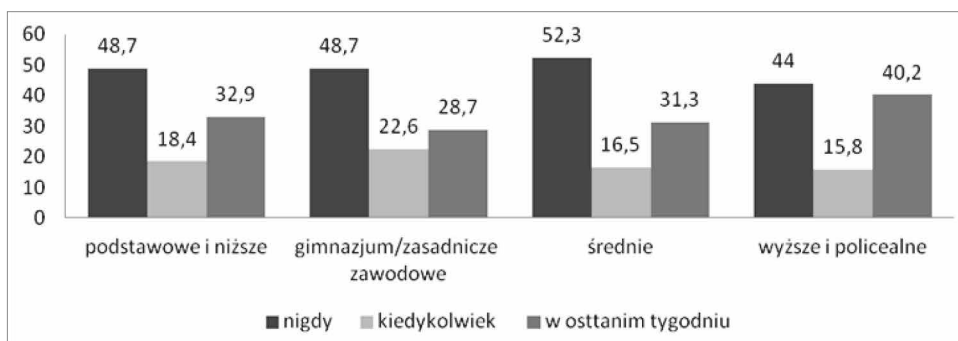
Na korzystanie z portalu wpływ miał wiek badanych. Analizując dane przedstawione na wykresie 2, można dostrzec, że wraz ze wzrostem wieku maleje liczba osób deklarujących używanie Facebooka, jednak wśród osób do 44. roku życia spadek ten jest niewielki. 79,1% badanych poniżej 24 lat korzystało z tego medium, podobnie jak 77,9% osób w wieku 25–34 lat i 72,9% badanych w wieku 35–44 lat.

Wśród respondentów powyżej 45. roku życia następuje wyraźny, skokowy wzrost osób, które deklarują, że wcale z tego medium nie korzystają. Najbardziej korzystanie z Facebooka deklarowały osoby powyżej 65. roku życia. Częste używanie tego portalu również zależało od wieku, jednak tu najaktywniejszą kategorią były osoby w wieku 25–34 lat, które o 1,5 punktu procentowego, częściej niż osoby do 24. roku życia, deklarowały korzystanie z niego w tygodniu poprzedzającym badanie (por. wykres 2).

Wykres 2. Wiek a korzystanie z Facebooka

Źródło: opracowanie własne na podstawie bazy danych z roku 2015 r. pobranej ze strony [http://www.diagnoza.com/Indywidualni respondenci .sav](http://www.diagnoza.com/Indywidualni%20respondenci.sav) (dostęp: 1.12.2016).

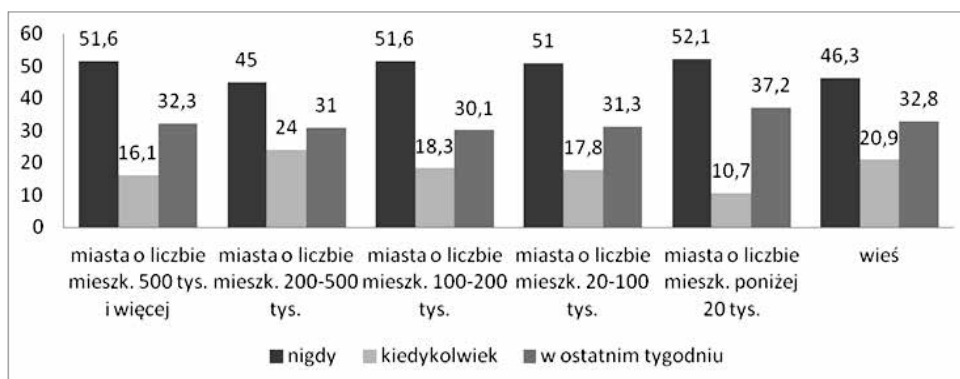
Wykres 3. Poziom wykształcenia a korzystanie z Facebooka

Źródło: opracowanie własne na podstawie bazy danych z roku 2015 r. pobranej ze strony [http://www.diagnoza.com/Indywidualni respondenci .sav](http://www.diagnoza.com/Indywidualni%20respondenci.sav) (dostęp: 1.12.2016).

Wykształcenie osób niepełnosprawnych w niewielkim stopniu wpływało na korzystanie z Facebooka. Przedstawione na wykresie 3. dane wskazują, że najwięcej osób z policealnym i wyższym wykształceniem używało tego portalu, też one również najczęściej korzystały z niego w ciągu ostatniego tygodnia poprzedzającego badanie. Jednakże respondenci z wykształceniem podstawowym i niższym oraz gimnazjalnym

i zawodowym deklarowały korzystanie z Facebooka częściej niż osoby ze średnim wykształceniem. Wśród badanych deklarujących podstawowy i niższy poziom wykształcenia częste (tj. w ciągu siedmiu dni poprzedzających badanie) korzystanie z tego portalu deklarowało więcej badanych niż wśród osób ze średnim wykształceniem o 1,7 punktu procentowego i gimnazjalnym oraz zawodowym o 4,2.

Kompensacyjny charakter mediów społecznościowych zauważalny jest w odniesieniu do miejsca zamieszkania osób z niepełnosprawnościami. Można dostrzec, że użytkownikami Facebooka są częściej mieszkańcy miast o liczbie mieszkańców od 200 do 500 tys. oraz wsi (por. wykres 4). Osoby mieszkające w wielkich miastach oraz średnich i małych rzadziej deklarowały korzystanie z tego portalu społecznościowego. Wskazuje to, że osoby z niepełnosprawnościami zamieszkujące obszary wiejskie dzięki Facebookowi mogą utrzymywać kontakty z innymi. Mieszkańcy małych miast najrzadziej spośród wszystkich badanych deklarowali używanie tego medium, jednak byli oni najbardziej aktywnymi użytkownikami tego portalu. 37,2% badanych mieszkających w miastach poniżej 20 tys. mieszkańców w tygodniu poprzedzającym badanie korzystało z portalu społecznościowego. Taką aktywność deklarowało też 32,8% mieszkańców wsi. Mieszkańcy największych aglomeracji w 32,3% używali tego medium w ciągu ostatnich siedmiu dni. Najrzadziej takie działania deklarowali mieszkańcy miast o wielkości od 100 do 200 tys. mieszkańców, tu 30,1% używało Facebooka w ostatnim tygodniu.

Wykres 4. Miejsce zamieszkania a korzystanie z Facebooka

Źródło: opracowanie własne na podstawie bazy danych z roku 2015 r. pobranej ze strony http://www.diagnoza.com/Indywidualni_respondenci_.sav [pobrana 01.12.2016].

Zebrane dane wskazują, że obecnie dostęp do Facebooka nie jest utrudniony ze względu na stopień niepełnosprawności, miejsce zamieszkania i poziom wykształcenia. Osoby ze znaczną niepełnosprawnością, których dysfunkcje stanowią największe utrudnienie w korzystaniu z nowoczesnych technologii, najczęściej spośród wszystkich osób z niepełnosprawnościami poddanych badaniu korzystały z Facebooka.

W stosunku do wykształcenia i miejsca zamieszkania nie rysują się tak wyraźne zależności, ale zebrane dane pokazują, że zmienne te nie determinują dostępu do portalu społecznościowego. Użytkowanie Facebooka w istotnym stopniu zależało od wieku, osoby do 44. roku życia często deklarowały posiadanie konta na Facebooku, natomiast po 45. roku życia badani zdecydowanie rzadziej korzystali z tego medium.

Metodologia badania własnego

Podstawowym celem badania jest ukazanie funkcji, jakie pełni Facebook dla środowiska osób z niepełnosprawnościami w Polsce, w opinii jego niepełnosprawnych użytkowników. Badanie objęło wyłącznie osoby korzystające z tego portalu, które poproszono o wypełnienie kwestionariusza ankiety zamieszczonego w Internecie na 6 profilach skupiających społeczności osób z niepełnosprawnościami na Facebooku. Ankieta była dostępna przez trzy tygodnie, potem link przestał być aktywny. Ze względu na kanał, jakim było dystrybuowane narzędzie badawcze, kwestionariusz składał się wyłącznie z pytań zamkniętych. Skonstruowano je na podstawie 20 twierdzeń, wskazujących funkcje, jakie mogą pełnić portale społecznościowe dla tego środowiska. Badani oceniali w skali od 1–5, na ile zgadzają się z podanymi twierdzeniami. Średnie oceny powyżej 2,5 wskazywały, że dana funkcja opisana w twierdzeniu jest ważna dla badanych osób. Zebrano 256 ankiet, z czego 46% wypełniły osoby z niepełnosprawnością ruchową, 31% z niepełnosprawnością wzroku, 12% z niepełnosprawnością słuchu i 11% z niepełnosprawnością intelektualną. W próbie przeważały kobiety, stanowiące 59% badanych. Najliczniejszą kategorię wiekową stanowiły osoby w przedziale 25–34 lata (47%), kwestionariusz wypełniło również 39% osób w wieku do 24 lat oraz 14% osób powyżej 45. roku życia. 9% ankietowanych miało wykształcenie podstawowe i gimnazjalne, średnie 59%, a policealne i wyższe 48%. Wśród osób, które wypełniły kwestionariusz 32% mieszkało w średniej wielkości mieście, 27% na wsi, 21% w małym mieście i 20% w dużych miastach.

Funkcje Facebooka dla osób z niepełnosprawnościami

Zdecydowanie najczęściej wybieraną funkcją, na którą wskazywali badani, była możliwość odnowienia kontaktów z osobami, które znało się wcześniej, ale ze względu na różne okoliczności straciło z nimi kontakt. Sprzyja temu sama struktura portalu, która oferuje wyszukiwarkę pozwalającą na odnalezienie znajomych, a dodatkowo dzięki odpowiednio dobranym algorytmom podpowiada osoby, które mogą być znane użytkownikowi. Drugą istotną funkcją dla badanych była możliwość uzyskania ważnych informacji dla osób z niepełnosprawnościami. Pokazuje to, że wciąż w sieci brakuje

Tabela 1. Funkcje Facebooka dla osób z niepełnosprawnościami (N = 256)

Funkcje Facebooka	średnia	odchylenie standardowe
Pomaga mi znaleźć starych znajomych	4,16	0,7
Pozwala otrzymać informacje ważne dla osób z niepełnosprawnościami	4,15	0,8
Mogę się komunikować, kiedy chcę	4,12	1,09
Umożliwia udział w dyskusji nad istotnymi kwestiami dla osób z niepełnosprawnościami	4,10	1,0
Pozwala mi wybrać, z kim mam kontakt	3,81	1,03
Pozwala mi popierać działania na rzecz osób z niepełnosprawnościami przez udostępnianie i <i>lajkowanie</i>	3,6	1,01
Daje mi to możliwość dołączenia do grupy osób z niepełnosprawnościami	3,51	1,06
Pozwala mi na spędzenie wolnego czasu	3,34	1,11
Mogę podzielić się swoimi obawami, uzyskać radę i pocieszenie	3,12	1,09
Mogę upowszechniać sukcesy osób z niepełnosprawnościami	3,04	1,1
Daje mi to możliwość udziału w protestach internetowych	2,91	1,03
Pozwala mi wybrać sposób, w jaki ludzie mnie widzą	2,74	1,18
Pozwala mi ćwiczyć interakcje społeczne	2,61	1,0
Pomaga mi to znaleźć nowych znajomych online (kontakty tylko w sieci) wśród osób niepełnosprawnych	2,15	1,4
Pomaga mi znaleźć nowych znajomych online, z którymi mogę spotkać się twarzą w twarz wśród osób niepełnosprawnych	2,14	1,7
Mogę rozwijać moje hobby	2,12	1,15
Pomaga mi to znaleźć nowych znajomych online (kontakty tylko w sieci) wśród osób sprawnych	2,11	1,5
Mogę ujawnić moje prawdziwe uczucia	2,06	1,19
Pomaga mi znaleźć nowych znajomych online, z którymi mogę spotkać się twarzą w twarz wśród osób sprawnych	1,53	1,8
Mogę grać z innymi	1,42	1,3
Daje mi to możliwość dołączenia do grupy osób pełnosprawnych	1,32	1,01
Mogę publikować informacje ważne dla osób z niepełnosprawnościami	1,21	0,9
Mogę udawać, że jestem inny niż jestem	1,10	1,22

Źródło: opracowanie własne.

miejsc, gdzie osoby z dysfunkcjami mogłyby znaleźć odpowiedzi na nurtujące je pytania, otrzymać wskazówki, jak radzić sobie z konkretnymi problemami. Lukę tę wypełnia Facebook. Kolejna wysoko oceniana funkcja portalu to możliwość komunikowania się w dowolnym momencie. Wskazuje to na ważny aspekt związany z poczuciem samodzielności. Dzięki narzędziom umożliwiającym komunikację online osoby z niepełnosprawnością mogą realizować interakcje w czasie dogodnym dla nich, co pozwala im na większą kontrolę nad własnym życiem i umacnia ich niezależność. Ostatnią funkcją wskazywaną przez badanych jako bardzo ważna była możliwość udziału w dyskusji nad problemami osób z niepełnosprawnościami.

W dalszej kolejności badani wskazywali, że Facebook umożliwiał im też wybieranie osób, z którymi chcą utrzymywać interakcje, dzięki czemu wzmacniał ich poczucie podmiotowości i samostanowienia o sobie. Za ważne respondenci uznawali też funkcje związane z aktywnością na rzecz poprawy sytuacji osób niepełnosprawnych, poprzez udostępnianie i lajkowanie dotyczących ich działań i inicjatyw. Istotne było też dla nich to, że portal ten umożliwiał im włączanie się do wspólnot osób z niepełnosprawnościami oraz możliwość uzyskania wsparcia w trudnych sytuacjach. Do istotnych funkcji medium respondenci zakwalifikowali również dostarczanie rozrywki. Z kolei za mniej istotne uważali popieranie protestów internetowych za pośrednictwem tego portalu. Na podobnym poziomie badani oceniali funkcję Facebooka związaną z budowaniem własnego wizerunku w sieci oraz kontrolowania tego, jak jest się odbieranym przez innych internautów. Należy jednak zauważyć, że nie chodziło tu o udawanie kogoś innego (bo ta funkcja została uznana przez badanych za najbardziej nieistotną), ale o możliwość przedstawienia siebie w sposób, który pozwala zniwelować stereotypowe postrzeganie osób z niepełnosprawnościami w społeczeństwie. Taki sam cel miało nagłaśnianie sukcesów osób z niepełnosprawnościami, które pozwala na zmianę stereotypowego wizerunku tej kategorii w społeczeństwie. Badani wskazywali też na terapeutyczną funkcję Facebooka, zorientowaną na kształcenie i ćwiczenie interakcji społecznych w warunkach online. Nie była ona jednak oceniana wysoko. Funkcję tę jako istotną najczęściej wskazywały osoby z niepełnosprawnością intelektualną.

Zdaniem badanych, Facebook nie wpływa na rozbudowywanie ich kontaktów o nowe osoby – zarówno sprawne, jak i niepełnosprawne. Poznawanie nowych ludzi, z którymi utrzymywaliby relacje zarówno w rzeczywistości społecznej, jak i online nie było dla osób z niepełnosprawnościami istotną funkcją Facebooka. Portal ten nie służył też integracji tej kategorii ze społeczeństwem poprzez dołączanie się do społeczności osób sprawnych. Wskazuje to, że dla badanych najważniejsze były kontakty ze znajomymi, które podtrzymywali za pośrednictwem tego portalu oraz udział we wspólnotach osób z niepełnosprawnościami. Wskazuje to również, że Facebook sprzyja formowaniu się społeczności, które są nastawione na budowanie przestrzeni do debaty na temat kwestii dotyczących niepełnosprawności i wymiany informacji oraz wzajemnego wspierania się w sytuacjach trudnych.

Wnioski końcowe

Wyniki analizy pozwalają zaklasyfikować funkcje Facebooka wskazywane jako istotne dla osób z niepełnosprawnościami do czterech kategorii. Pierwsza z nich jest związana z utrzymywaniem kontaktów społecznych, druga z dostępem do informacji, trzecia z poczuciem kontroli nad własnym życiem, a czwarta z podejmowaniem dyskusji nad kwestiami istotnymi dla tego środowiska. Zebrane dane pokazują, że osoby z niepełnosprawnościami traktowały Facebook, jako swoistą przestrzeń umożliwiającą im intensyfikację i podtrzymywanie relacji społecznych z osobami, które znają z rzeczywistości społecznej. Nie były one nastawione na poznawanie nowych osób w sieci, czy to sprawnych czy niepełnosprawnych. Pozwala to wnioskować, że portal w niewielkim stopniu realizuje funkcje pozwalające na poszerzenie grona znajomych o nowe osoby i integrację osób niepełnosprawnych z szerszym środowiskiem społecznym – na co wskazuje niewielkie znaczenie, jakie badani przyznawali dołączaniu się do wirtualnych wspólnot osób sprawnych. W znacznie większym stopniu zapewnienia on wzmacnianie poczucia wspólnotowości wśród osób z niepełnosprawnościami. Badani deklarowali, że medium to pozwalało im dołączyć do społeczności osób z niepełnosprawnościami, tworząc miejsce w przestrzeni wirtualnej, które pozwalało im na pozyskiwanie i wymianę informacji na temat niepełnosprawności, uzyskanie wsparcia w sytuacjach trudnych oraz umożliwiało udział w dyskusji o kwestiach istotnych dla tego środowiska.

Badani doceniali Facebooka za to, że pozwala im wpływać samodzielnie na kształt i częstotliwość swoich kontaktów społecznych, wzmacniając tym samym ich poczucie niezależności i kontroli nad własnym życiem. Obok tych funkcji respondenci wskazywali też media społecznościowe, jako przestrzeń dostarczającą im rozrywki i pozwalającą zapełnić wolny czas.

Bibliografia

- Czapiński, J., Panek, T. (2015). *Diagnoza społeczna 2015. Warunki i jakość życia Polaków*, <http://ce.vizja.pl/en/issues/volume/9/issue/4> (dostęp: 2.09.2016).
- Diagnoza społeczna: zintegrowana baza danych, www.diagnoza.com (dostęp: 16.09.2016).
- Elis, K., Kent, M. (2011). *Disability and New Media*. Londyn–New York: Routledge.
- Haller, B. (2010). *Representing Disability in an Ableist World: Essays on Mass Media*. Louisville, Louisville Avocado Press.
- Goggin, G., Newell, C. (2003). *Digital Disability*. Maryland: Rowman&Littlefield.
- Henderson, A., Henderson, A., Bowley, R. (2010). Authentic dialogue? The role of “friendship” in a social media recruitment campaign. *Journal of Communication Management*, 14, 237–257.
- Johnson, L., Moxon, E. (1998). In Whose Service? Technology, Care and Disabled People: The Case For A Disability Politics Perspective. *Disability And Society*, 13(2), 241–258.

- Jung-Hyun, K., Jong-Eun, R.L. (2011). The Facebook Paths to Happiness: Effects of the Number of Facebook Friends and Self-Presentation on Subjective Well-Being. *Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking*, 6(14), 359–364.
- Kampert, L.A., Goreczny, J.A. (2007). Community involvement and socialization among individuals with mental retardation. *Research in Developmental Disabilities*, 28, 278–286.
- Kaplan, A.M., Haenlein, M. (2010). Users of the world, unite! The challenges and opportunities of social media. *Business Horizons*, 53(1), 59–68.
- Kim, J., Roselyn Lee, J.E. (2011). The Facebook paths to happiness: Effects of the number of Facebook friends and self-presentation on subjective well-being. *Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking*, 14(6), 359–364.
- Mauri, M., Cipresso, P., Balgera, A., Villamira, M., Riva, G. (2011). Why is Facebook so Successful? Psychophysiological Measures Describe a Core Flow State while Using Facebook. *Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking*, 14(12), 723–731.
- Morris, J. (2001). *That kind of life? Social exclusion and young disabled people with high levels of support needs*. London: Scope.
- Seymour, W., Lupton, D. (2004). Holding the Line Online: Exploring Wired Relationships for People with Disabilities. *Disability and Society*, 19(4), 291–305.
- Sheldon, A. (2010). Changing Technology. W: J. Swain, S. French, C. Barnes, C. Thomas (red.), *Disabling Barriers – Enabling Environments* (s. 155–160). London: Sage.
- Shpigelman, C.N., Gill, C.J. (2014). Facebook Use by Persons with Disabilities. *Journal of Computer-Mediated Communication*, 19, 610–624.
- Steinfeld, C., Ellison, N.B., Lampe, C. (2008). Social Capital, Self-esteem, and Use of Online Social Network Sites: A Longitudinal Analysis. *Journal of Applied Developmental Psychology*, 29, 434–445.
- Stojkow, M., Żuchowska-Skiba, D. (2015). Aktywność osób z niepełnosprawnościami na profilach i forach społecznościowych w społeczeństwie sieci. *Polityka Społeczna*, 5–6(42), 17–21.
- Thackeray, R., Hunter, M.A. (2010). Empowering youth: Use of technology in advocacy to affect social change. *Journal of Computer-Mediated Communication*, 15, 575–591.
- Valkenburg, P.M., Peter J., Schouten, A.P. (2006). Friend Networking Sites and their Relationship to Adolescents' Well-being and Social Self-esteem. *Cyber Psychology and Behavior*, 9, 584–590.
- Wright, K.B., Bell, S.B. (2003). Health-related support groups on the Internet: Linking empirical findings to social support and computer-mediated communication theory. *Journal of Health Psychology*, 8(1), 39–57.

Disability in the Web 2.0 era. Importance of social networking sites for people with disabilities

SUMMARY

Nowadays, the situation of people with disabilities undergoes transformation, due to the technological development of the 21st century societies, focused on computerization and virtualization of many spaces of social life. This is important for people with disabilities, for whom many activities are unavailable due to numerous barriers in the social space. New media have the potential to overcome these limitations. Internet of the Web 2.0 era allows people with disabilities to easily establish and maintain social relations, to access information more easily. It enables building of communities in which people with disabilities can share information and experiences related to disability and support each other. Such large opportunities inherent in social media make it important today to investigate what functions people with disabilities associate with Facebook. They will be recreated based on the basis of the surveys carried out with the disabled people using this social network.

Key words: Facebook, disability, virtual communities, online communication, social networking site
